

Peadirektor Raivo Aeg,
Kaitsepolitseiamet, Toompuiestee 3,
10142 Tallinn

AVALIK KIRI

Niklus, Mart-Olav,
isikukood: 33409222717,
elukoht: 51006 Tartu, Vikerkaare 25,
telefon: 7422590,
e-mail: martniklus@yahoo.com

Mind ajendas Teile kirjutama üks hiljuti trükkis ilmunud artikkel: Uno Säästla, „Kes nad olid, need eestluse hävitajad?” (Prius 2012, lk 8, koopia siia juurde lisatud). Kuid ka Kremli-meelse „eriti tähtsate asjade vanemuuriija” **Erich Vallimäe** jätkuvad eneseõigustused ametialastes ja justiitskuritegudes, mille läbi lähiminevikus represseeritud isikud (Johannes Hint, Ain Aitsam, Jüri Kukk jt) on tänapäeval neile esitatud alusetutest süüdistustest ja naeruväärsetest kohtuotsustest täielikult rehabiliteeritud. Infot ja mõtlemisainet mainitud teemal pakub ka paar Rootsist hiljuti saabunud *e-mail*’i (koopiad siia juurde lisatud).¹

Režiimitruu tšinovnikuna, inimlike kannatuste arvel prisket sissetulekut taga ajades oli E. Vallimäe 1970.-80ndatel aastatel otsekui spetsialiseerunud teisitimõtleivate intellektuaalide justiitsmõnitamisele okupeeritud Eestis. Sattunud konflikti oma kolleegide ja aatekaaslastega NLKPst, naasnud Murmanskist Eesti Vabariiki ning veendunud siin oma karistamatuses, kujutleb see repressiiventusiast ennast praegu süütu tallekese, lausa roosade tiibadega inglisesena.

Eespoolmainitud sõnumites (siinkohal pole mõeldud aastaid tagasi Enno Tammerile antud intervjuud „Ülekuulata on Erich Vallimäe”) annab E. Vallimäe selgesti mõista, nagu oleks just Niklus tema „õilsad” kavatsused Jüri Kuke edasise saatuse suhtes nurja ajanud.² Et tema, E. Vallimäe, olevat ise peaaegu et dissident, Nõukogude võimu läbi kannatanu, põgenik jms. Et J. Kuke kolgataatekonna algatajad olnud hoopiski Indrek Toome ja Arnold Koop, tema ise aga polevat ei Kuke ega Nikluse järel nuhkinud ja neid jälitanud (mis sellest, et ühena „hännaskommunistidest” oli KGB-meelse terve nn uurimiserühma eesotsas!). Oma punaparanoilises häämamis jõuab E. Vallimäe lõpuks selleni, et kommunistliku justiitsmõrva ohver Jüri Kukk olevat sattunud Nikluse mõjusfääri, kes olevat teda „ära kasutanud” – vaikides muidugi maha, miks siis „eriti tähtsate asjade vanemuuriija” oma „sotsialistliku õigusteadvuse”, „kommunismiehitaja moraalikoodeksi” ja autoriteediga (?) J. Kukke „kuritegelikest sidemetest” ja „KGB huviorbiidist” ei päästnud. Ilmselt nägi „poliitiline asi” ja „J. Kuke traagika mõistmine” E. Vallimäe poolt ette, et teadlane ja TRÜ endine õppejõud tuleb heita Patarei vanglasse – kus kriminaalvangid suures

---

¹ Nende ridade autor on Ann-Mari Lahti, muusik (tšellist), kelle raamat „Kohtumine KGB-ga” on ilmunud ka eesti keeles.

² E. Vallimäe arreteeris J. Kuke 13. märtsil 1980, M. Nikluse 29. aprillil 1980. Sisuliselt kinnine kohtulik arveteõendus mõlemaga toimus Tallinnas jaanuaris 1981. Nii J. Kukk kui ka M. Niklus, viibides hädakaitse seisundis, sovetlikku kohtulavastust boikoteerisid.

ühiskambris poliitvangi kohe paljaks riisusid. Muidugi mitte sõnagi ka sellest, kelle korraldusel J. Kukk 1981. a. algul eluohtlikus seisundis Tallinnast ida suunas tappi saadeti, kus oma põhimõtetele ustavaks jäänud märter Vologda vanglas 27. märtsil 1981 hukkus. Küllap vist jällegi kaaskohtualuse Nikluse süül – kes „süüdimõistetud parandamisest ja ümberkasvatamisest” Venemaa teisest otsast 1988. a. lõpuks siiski eluga pääses...

„Tõel võib olla mitu palet”, „Maailm pole must-valge”, „Kõik on suhteline” – taolisi sõnakõlkse kasutavad demagoogid ja blatnoid, kellele asjade ja nähtuste nimetamine nende õigete nimedega pole lihtsalt olemuslikult kasulik.

Kommentaare poliitvangide ja näljasteikide olemasolu või eitamise kohta N Liidus, samuti E. Vallimäe „krokodillipisaratest” võiks veelgi jätkata, kuid mõtetevahetuse alustuseks piisab esitatustki. Siinkirjutaja ei kahtle, et „eriti tähtsate asjade vanemuurija” repressiivne entusiasm inimõiguste kisendaval rikkumisel, nn kriminaalasjade kokkuklopsimisel eestluse hävitamiseks, veelgi enam aga võõrvõimu ees kannuste teenimiseks pärineb kurikuulsast Andrei Võšinski (1883-1954) koolkonnast. GULAGi endise kommunismivangi arvates ei saa E. Vallimäe sihikindlat tegevust lähiminevikus Eesti Vabariiki okupeerinud välisriigi huvides hinnata teisiti kui riigireetmise ja inimsusevastase kuriteona – mis ei aegu!

Kahjuks leidub meil veel küllaltki palju neid, kes praegugi usuvad, et pärast Jossif Stalini (1879-1953) surma saabus ka stalinistlikele kuritegudele N Liidus lõpp ning et hiljem pole siin nn õigusvastaseid repressioone enam toimunud. Sovetlikele justiitskuritegudele pole Eesti Vabariigis ikka veel õiguslik-ajaloolist hinnangut antud. Punakuritegudele pole punkti pandud ka näiteks N Liidu kangelasest suurküditaja Arnold Meri (1919-2009) vastu kriminaalasja algatamisega. Markantseimat näidet nendest, kes tänapäevalgi meie hulgas „õigel ajal õigel poolel” olla oskavad, „ausate” nägudega ringi jalutavad, muinasjutulisi rikkusi kokku ajavad, lähimineviku kuritegusid õigustavad või neid teiste kaela ajavad, pakubki sovetliku juristikoolitusega repressiiventusiast Erich Vallimäe.³

Leian, et Eesti Vabariigi õiguskaitseorganid peavad Erich Vallimäe isiku ja tema tegevuse hindamiseks lähiminevikus viivitamatult ühendust võtma Johannes Hindi tütreaga, Jüri Kuke sugulastega, prof Ain Aitsamiga, kõigi teiste praeguseks rehabiliteeritud asjaosaliste ja nende omastega. Siinkirjutaja leiab, et E. Vallimäe edasine tegevus juristina on Eesti Vabariigile suureks häbiks, silmade kinnipigistamine tema kuritegeliku lähimineviku suhtes aga ei midagi muud kui Jüri Kuke ja teiste kommunismiohvrite mälestuse rüvetamine. Kas ei peaks finants- ja majandusraskustesse sattunud Eesti Vabariigi asemel E. Vallimäele pensioni maksuma meie idanaabri mõni praegune repressiivorgan või Moskva Kreml?

Alates aastast 1997 korraldatakse Tartu Ülikooli aulas traditsioonilisi Jüri Kuke mälestuskonverentse.

³ Vt näiteks „Jõukust nautiv Indrek Toome”, Eesti Päevaleht LP, 15. 12. 2012; Madis Jürgen, „Endine KGB-meis: Ega ma ei kahetse, aga uhkust ka ei tunne”, Eesti Ekspress, 14. 02. 2013.

LISA:

Koopiad eespoolmainitud tekstidest.

Tartus, 18. veebruaril 2013

Mart Niklus,
mitte „J. Kuke hale vari” (E. Vallimäe sõnastus),
vaid Riigivapi II klassi ordeni kavaler, Riigikogu
VII koosseisu liige, Rahvusvahelise Inimõiguste
Seltsi (IGFM) tegevliige.